

СМРТ НА ФАШИЗМОТ — СЛОБОДА НА ЧАРОДОТ

Поштаричката е платена во готово

СЛУЖБЕН ВЕСНИК

на Народна Република Македонија

Бр. 3

Скопје, вторник 15 февруари 1949 год.

Год. V

Ракописите се испраќаат во дупликат на адреса, "Службен весник на НР Македонија" Пошт. фак 51: Скопје, Ракописите не се враќаат. Телефон на редакцијата и администрацијата 696

Овој број чини 4 динари. Претплатата за една година износи 250 дин. за едно полугодие 125 динари. Чековна сметка при Народна банка на ФНРЈ.—Централа за НРМ—Скопје 8.901.812

27

Врз основа член 55 од Уредбата за данокот на доход на Владата на ФНРЈ од 14 август 1948 година, на предлог на Министерот на финансите, на Владата на Народна Република Македонија донесува

УРЕДБА

ЗА ДАНОКОТ НА ДОХОД

1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

На подрачјето на Народна Република Македонија се установуваат следните форми на данокот на доход:

1) данок на доход од работници, наместеници и службеници;

2) данок на доход од земјоделски домакинства;

3) данок на доход од задруги и задругари;

4) данок на доход од занаетчиски домакинства и

5) данок на доход од други занаетија и имоти.

Член 2

Еден приход може да биде оданочен само со една форма данок на доход.

Приходите што се ослободени од данок на доход по една форма не можат да се оданочуваат со данок на доход по друга форма.

Член 3

Државните стопански претпријатија, државните установи, државните надлештва, како и народните и општествените организации и нивните претпријатија не плаќаат данок на доход.

II ПЛАНИРАЊЕ НА ДАНОКОТ

Член 4

Владата на Народна Република Македонија врз основа на општодржавниот план за данокот на доход донесува план на данокот за Народна Република Македонија, со кој ги одредува износите на данокот што ќе се наплатат на подрачјето на одделни околиски (градски) народни одбори.

Член 5

Начинот за одредување износот кој од вкупно предвидениот данок за една околина (град) треба да го платат одделни даночни обврзници е прописан со одделни одредби од оваа уредба за секоја даночна форма.

III ПОСЕБНИ ОДРЕДБИ

1) Данок на доход од работници, наместеници и службеници.

Член 6

Данокот на доход од работници, наместеници и службеници го плаќаат работниците, наместениците и службениците и тоа спрема бруто заработката од секој работен однос одделно.

Член 7

Постојаните лични додатоци, функционалните додатоци, премините и случајните приходи се оданочуваат одвоено од другите примања за истиот работен однос. Сите други приходи се собираат и оданочуваат како едно примање.

Член 8

Не се оданочуваат следните приходи.

1) еднократните индивидуални награди за особен успех во работата;

2) наградите што ги примаат работниците, наместениците и службениците како изнајдувачи, новатори и рационализатори за изнајдувања, технички усовршувања и за нови методи на работењето;

3) наградите што ги примаат одликуваните по статутите на поедините ордени;

4) помошните на заслужни граѓани;

5) социјалните помошти;

6) примањата во натура на куќните помошници;

7) додатоците на деца;

8) стипендиите;

9) паработите за прековремена работа што се отстапуваат за подигање на задружни домови или за други слични акции од општо значење; и

10) приходите на земјоделските и селските трудови задруги од земјинштата што ќе биле порано обработувани (ледини), и тоа за онаа година во која што е извршено обработувањето на ледината.

Член 9

Од плаќање данок се ослободуваат:

1) народните херои;

2) дипломатските претставници на странските држави и нивните службеници доколку се странски државјани, под услов на реципроцитет;

3) учениците во стопанството, ако нивната заработка не го преминува износот од заработката на учениците во стопанството, одредена со постоечките прописи; и

4) учениците во поглед на приходите од поучавање.

Член 10

Работниците, наместениците и службениците плаќаат данок спрема месечната заработка.

На заработките што не се исплатуваат за месец, данокот се плаќа сразмерно на данокот што би се платил на соодветна месечна заработка.

Случајните приходи се оданочуваат како месечни.

Исклучително, данокот од носачи, пилари, улични продавачи на весници, чистачи на обувки и слични работници се утврдува во постојан годишен износ.

Член 11

Научници, книжевници, уметници и публицисти на хонорарите до 20.000.- динари што ги примаат за својата научна, книжевна, уметничка и публицистичка работа ослободени се од плаќање на данок, а преку тој износ плаќаат данок по значително пониска стоа и тоа од секој хонорар одвоено.

Ако се научниците, книжевниците, уметниците и публицистите во редовен службен однос, на припадностита по таа служба плаќаат данок по прописите од член 10 на оваа Уредба.

Лицата кои што по Законот за заштита на авторското право го уживаат ова право после смртта на авторот, плаќаат данок како и самите автори.

Член 12

Данокот на доход од работници, наместеници и службеници се наплатува со запирање при исплатата на заработката.

Кога ја исплатува заработката лице чие пребивалиште е во странство или кое ужива право на екстериторијалност во земјата, примателот на заработката е должен самиот да го уплати данокот.

По однос на плаќањето на данокот од страна на самите работници, наместеници и службеници како и по однос на сроковите за уплатување на данокот на доход од работниците, наместениците и службениците ќе се применуваат прописите од член 13, став 3 и 4 од Уредбата за данок на доход на Владата на ФНРЈ

Член 13

Министрите и членовите на извршните одбори на народните одбори плаќаат данок на наградите за својата работа по одредбите за данокот на доход од работници, наместеници и службеници.

2) ДАНОК НА ДОХОД ОД ЗЕМЈОДЕЛСКИ ДОМАКИНСТВА

Член 14

Данокот на доход од земјоделски домакинства плаќаат домаќинствата на кој што основниот приход им произтекува од земјоделска дејност.

При одредувањето на даночните стопи ќе се води сметка домаќинствата што употребуваат туѓа работна сила појако да се оданочат за ист доход од колку домаќинствата што работат со сопствена работна сила.

Член 15

Износ на данокот што треба да го платат одделни земјоделски домакинства се одредува спрема постигнатиот доход во текот на една година од сите извори на приходите на домаќинството на територијата од една околина (град), водејќи сметка за помагањето на ситните и средните селани.

Ако одделни домаќинства, освен приходите што ги добиваат на територијата на околината (градоот) во која живеат, имаат приходи и од извори што се наоѓаат на територијата на граничните околии, данокот во околина (градоот) на живеењето ќе се пресмета спрема собирот на сите тие приходи. Во таков случај овие домаќинства нема да плаќаат данок во граничните околии.

Член 16

Во основницата по која се разредува данокот влегуваат паричната вредност од земјоделството и приходите од не-земјоделските извори, а се одбиваат трошковите што се потребни за остварување на доходот.

При пресметувањето на даночната основница приходи од секој поединен извор се утврдуваат одвоено, а исто така и трошковите што ќе се одбијат од приходите.

Во основницата влегуваат и приходите што би се постигнале од земјиштето наменето за земјоделска обработка, а која со своја вина земјоделското домаќинство не го обработило.

Член 17

Како трошкови потребни за остварувања приходи од земјоделството главно се сметаат:

- 1) стварно издадена накнада во пари и во натура за машинотракторски работи;
- 2) купно вештачко и природно ѓубре;
- 3) купено семе и расади, како и семе од сопствена производба кое е употребено за сејидба во дотичната година;
- 4) потрошени сопствени и купени производи за исхрана на добитокот, живината и пчелите;
- 5) купени средства за прскање и други хемикалии за сузбивање на болестите на добитокот и растенијата;
- 6) трошкови за бележење и лечење на добитокот;
- 7) одржување и амортизација на земјоделските згради и инвентарот во проценти од паричната вредност на нето приносот на земјоделското производство. Висината на овој процент на амортизацијата ќе ја одреди Републиканската планска комисија за секој земјоделски реон одделно; и
- 8) стварно платено земјоделско осигурање.

Што се смета за трошкови нужни за остварување на приходи од земјоделски извори прописано е во член 46 од оваа уредба.

Член 18

Во даночната основница не влегуваат:

- 1) приходите на кој се плаќа данок на доход од работници, наместеници и службеници и други приходи на кои се наплатува данокот со запирање при исплатата, и во постојанен годишен износ;
- 2) приходите на кој се плаќа данок на доход од задругите и задругарите; и
- 3) закупна вредност на зградите што ги употребува земјоделското домаќинство за живеење или за земјоделски цели.

Член 19

Паричната вредност на земјоделските производи се пресметува по врзаните пени, и тоа без оглед дали се производите наменети за продавање или за сопствено трошење. Така утврдената парична вредност по одбитокот на дозволените трошкови, се вклучува во даночната основница како приходи од земјоделството.

При пресметувањето на приходите од земјоделството ќе се утврди колку од пресметаната парична вредност на производите отпаѓа на пазарен вишок на домаќинството.

Пазарниот вишок ќе се утврди само кај оние домаќинства и само за оние артикли чие производство е толку големо да го натфрлува сопственото трошење на домаќинствата и чиј вишок е нормално наменет за продавање. За утврдениот пазарен вишок секое домаќинство ќе се извести писмено.

Член 20

Разрезаниот данок на домаќинствата што имаат пазарни вишоци ќе се смета за конечен само ако тие вишоци ги уновчиле или контрахирале по возените цени. Ако тие вишоци со дел или во целост ги опаричиле по цени во слободно продавање ќе се изврши исправка на разрезаниот данок, бидејќи со такво опаричување не бил земен во предвид остварениот вишок на приходите при извршување на разрезот.

Член 21

Со цел за проверка дали при разрезот на данокот на домаќинства со пазарен вишок им е земен во предвид целиот остварен приход, за секое такво домаќинство ќе се приберат податоци за начинот на уновчувањето на неговиот вишок.

Член 22

На домаќинствата на кои ќе се утврди дека до разрезот на данокот својот пазарен вишок со дел или во целост го опаричиле по цените во слободно продавање покрај разрезот на данокот во смисла чл. 19 од оваа Уредба ќе се пресмета данок и на вишокот на остварените приходи, и тоа по повисоките даночни стопи.

Пресметаниот данок на вишокот ќе се смета за конечен до колку остатокот од пазарниот вишок ќе биде опаричен или контрахиран по врзани цени. До колку остатокот од пазарниот вишок ќе биде со дел или во целост опаричен по цените во слободно продавање, ќе се изврши исправка на разрезаниот данок при конечната пресметка.

Член 23

Конечна исправка на разрезаниот данок ќе се изврши најкасно до крајот на месец април наредната година. Времето за конечна исправка во рамките на овој срок ќе го определи Министерот на финансите.

Со цел за конечна исправка на разрезаниот данок ќе се повикаат сите земјоделски домаќинства кај кои е утврдено да имале пазарен вишок, да поднесат податоци за вредноста на испорачените или контрахираните производи по сврзаните цени. Пазарниот вишок односно неговиот дел за кој не се поднесат вакви податоци ќе се смета дека е опаричен по цените во слободно продавање ако не се докаже дека го потрошило самото домаќинство поради вонредни потреби. На вишокот на приходите што е остварен со вакво опаричување данокот ќе се пресмета по повисоки даночни стопи. Од така пресметаниот данок ќе се одбие данокот што бил привремено разрезан по чл. 22 од оваа уредба.

Вишокот на приходите е претставен со разликата меѓу примањето во пари од продавањето на производите по цените во слободно продавање и вредноста по која се истите производи внесени во основницата за оданочување.

Член 24

На ситни и средни земјоделски домаќинства се признаваат олеснувања во вид на намалување на данокот, и тоа:

- 1) на домаќинства што издржуваат малолетни деца и возрасни членови неспособни за работа, за секое малолетно дете и возраснат член неспособен за работа по 100 динари;
- 2) на домаќинства што изгубиле во Народно-ослободителната борба членови способни за работа, па поради тоа се принудени да иамаат туѓа работна сила, од 150 до 300 динари за секој изгубен член;
- 3) на домаќинствата што имале поголеми издатоци поради лекување на болни или закопување на умрени членови;
- 4) на домаќинства што имале издатоци околу обнова или поправка на згради и инвентар општетен или поништен од војната;
- 5) на домаќинства што поради природата на теренот или поради климатските услови се упатени претежно на производство на непрехранбени производи, а значително се оддалечени од краиштата кај што се производат овие.

Намалување на данокот по овој член се врши само од данокот разрезан на домаќинството по повисоките дано-

чин стопи, со тоа да вкупното намалување на овој данок не може да прејде:

Кај домаќинства кои се задолжуваат со данок на доход до 500 динари 80% од годишното задолжение;
преку 500 динари до 1000 динари 50%
преку 1000 динари до 2000 динари 30%
преку 2000 динари до 5000 динари 20%

На домаќинствата кои се задолжени со данок на доход преку 5.000.— динари а ги исполнуваат условите за добивање намалување по предходните ставови од овој член, може даночната комисија да признае олеснувања од овој член, со тоа да вкупното намалување не може да прејде 10% од годишното задолжение.

Кои домаќинства ги исполнуваат условите од овој член како и износот на намалувањето ќе определи даночната комисија, имајќи ја поедвид економската сила и платежната мош на домаќинството, стварната нужда за обнова или опавка, издатоците кои биле нужни да ги прават домаќинствата околу набавувањето на прехранбените производи и слично.

3) ДАНОК НА ДОХОД НА ЗАДРУГИ И ЗАДРУГАРИ

Член 25

Данок на доход на задруги и задругари се плаќа на сите приходи што ги остваруваат задругите со својата стопанска дејност како и на приходите од задолжниот имот.

Стопите по кој ќе се овзвезува овој данок треба да бидат пресметани на тоа да се по патот на поблаго оданочување на земјоделските, а особено селските трудови започги помогне социјалистичката реконструкција на земјоделието.

Исто така поблаго ќе се оданочуваат занаетчиските производителни и преработувачки задруги.

Член 26

Задругите плаќаат данок одделно на приходите што ги внесуваат во задолжните фондови, а одделно на приходите што им ги делат на задругарите. Данокот на приходите што им се делат на задругарите се пресметува споема делот на приходите од секој задругар одделно и ќе биде понизок од данокот што на ист толкав приход би требало да платат земјоделските домаќинства.

Селските трудови задруги плаќаат данок спрема својот вкупен доход.

Член 27

Данокот не се плаќа на приходите што се внесуваат во фондот за инвестиции, во фондот за културно-просветните цели и во социјално-здравствениот фонд.

Член 28

Селските трудови задруги се ослободуваат од данокот на доход за годината во која што се основани. Ако е оснивањето извршено после собирањето на летината, ослободувањето се продолжува до крајот на следната година.

4) ДАНОК НА ДОХОД ОД ЗАНАЕТЧИСКИ ДОМАЌИНСТВА

Член 29

Данок по оваа форма плаќаат домаќинствата на занаетчи на сите свои приходи од стопанската дејност и од имотот.

При одредувањето на даночните стопи ќе се прави разлика меѓу домаќинствата што го стекнуваат доходот со работна сила на своите членови и оние што во своето работење ползуваат и наемна работна сила.

Член 30

Данокот се пресметува спрема вкупно остварениот доход на домаќинството на територијата од една околина односно град во календарската година за која што се плаќа данокот.

Ако одделни домаќинства, освен приходите што ги добиваат на територијата на околината (градо) во која имаат приходи и од извори што се навоѓаат на територијата на граничните околии, данокот во околината (градо) на живеењето ќе се пресмета спрема собирот на сите тие приходи. Во таков случај овие домаќинства нема да плаќаат данок во граничните околии.

На даночните обврзници што имаат приходи и од земјоделие висината на такви приходи како и износот на нивните пазарни вишоци ќе се утврди на начинот пропи-

сан за земјоделските домаќинства. Вишокот на приходите што го постигнуваат вакви обврзници со опаричувањето на пазарните вишоци во слободно продавање ќе се пресметат на начинот предвиден за земјоделските домаќинства и ќе се оданочува по повисоките даночни стопи.

Член 31

Закупната вредност на зградите што ги ползува самото домаќинство или ги дава на друг на бесплатна употреба се смета за доход и се внесува во основницата по која се пресметува данокот.

Изузетно, кога зградата или дел од зградата се дава на друг на бесплатна употреба поради виша сила (поплава, пожар и сл.) и по наредба на органите на државната власт, тога вредноста на вакво давање не влегува во бруто приходи.

Во доходот не се внесуваат приходите на кои се плаќа данок на доход од работници, наместеници и службеници и другите приходи на кои се наплатува данокот со запирање при исплатата.

Член 32

При пресметувањето на доходот се одбиваат трошковите што биле потребни за неговото остварување.

Од доходот нема да се одбиваат: даноците што се пресметуваат спрема имотот или спрема доходот, награда за работа за членовите од домаќинството, накнадата за сопствениот имот на домаќинството вложен во дуќан и губитоци од поранешните години.

Трошковите се одбиваат во стварните износи.

Член 33

Како трошкови потребни за остварување приходи од занаетчиството главно се сметаат:

- 1) платена кирија за работните простории;
- 2) плати и надници во пари и во натура на работниците и наместениците, платен допринос за социјално осигурање на работниците и наместениците;
- 3) камата на кредити кои ја теретат занаетчиската дејност;
- 4) допуштена амортизација на предметите кои служат за обавување на занаетчиската дејност;
- 5) платена премиија за осигурање стоката и алатот; и
- 6) други издатоци кои служеле за стекнување приходи од занаетчиската дејност.

Член 34

На занаетчиските домаќинства се признаваат олеснувања во вид на намалување на данокот и тоа:

- 1) на домаќинства што издржаваат малолетни деца и возрасни членови неспособни за работа, за секое малолетно дете и возраснат член неспособен за работа, по 100 динари;
- 2) на домаќинства што имале поголеми издатоци поради лекување на болни или закопување на умрени членови.

Вкупното намалување на данокот по овој член се врши во износи и на начин прописан во член 24 став 2 и 3 од оваа уредба.

Член 35

Поради чување и понатамошно развивање на уметничките и специјалните занаети, на домаќинствата чии членови се занимаваат со вакви занаети се признаваат олеснувања во вид на намалување данокот на доход кој произлегуваат од вакви занаети и тоа најповеќе до 50%.

Министерот на финансите во согласие со Министерот на комунални работи ќе определи со решение кои занаети ќе се сметаат за уметнички односно специјални, како и износот на намалувањето на данокот за поедини врсти на занаети во рамките на предвиденото намалување.

Член 36

Поради унапредување на квалитетното производство во занаетството, даночните комисији, по предлог на поверенството за локална индустрија и занаетство односно на поверенството за комунални работи, ќе го намали разрезаниот данок најповеќе до 30% на сите оние занаетчи, чие производство ќе биде оценено како високо квалитетно.

Ова намалување се воиш од данокот кој отпаѓа на приходот од високо квалитетна дејност.

5) ДАНОК НА ДОХОД ОД ДРУГИ ЗАНИМАЊА И ИМОТИ

Член 37

Данок по оваа форма плаќаат домаќинствата на граѓани и правните лица кои на територијата на Народна Репуб-

лика Македонија остваруваат макар какви приходи на кои не се плаќа данок по некоја друга форма од данокот на доход.

Член 38

Данокот се пресметува спрема остварениот доход на домаќинството на територијата на една околина односно град во календарската година за која што се плаќа данокот.

По однос на домаќинствата кои имаат приходи и од извори што се навоѓаат на територијата на граничните околии ќе се применува став 2 од член 30 од оваа уредба.

На правните лица данокот се пресметува спрема доходот постигнат на територијата на целата држава.

При утврдувањето на доходот спрема кој ќе се пресметува данокот ќе се применуваат одредбите на член 32 од оваа уредба.

Член 39

На даночните обврзници што имаат приходи и од земјоделие висината на такви приходи како и износот на нивните пазарни вишоци ќе се утврдуваат на начинот прописан за земјоделските домаќинства. Вишокот на приходите што ќе се постигнат екви обврзници со опаричување на пазарните вишоци по цените во слободното продавање ќе се пресметува на начинот предвиден за земјоделските домаќинства и ќе се оданочува по повисоките даночни стопи.

Член 40

Данокот по ова форма не се плаќа:

- а) на камати и згодитоци по Народниот заем;
- б) на приходи од уложите на штедењето;
- в) на примања од осигурања во случај на доживување;
- г) на осигурани ренти;
- д) на добивки по лозовите од Државната класна лотарија и на лозовите од социјалните и хуманите установи;
- е) на приходите од згради што се после војната подигнати, довршени или поправени, под условите прописани со Уредбата за финансиските олеснувања за подигање нови, довршување започнати и поправање на оштетени жилишни згради од 5 мај 1948 година; и
- е) на приходи од згради на странски државјани во кои се сместени нивните дипломатски и конзуларни претставништва или во кои живеат нивните службеници, под услов на ренипроците*.

Член 41

Данокот на доход од другите занимања и имоти се плаќа: врз основа на облогот, со запирање при исплата на приходите и во постојани износи или во проценти од прометот.

а) ДАНОК КОЈ СЕ ПЛАЌА ВРЗ ОСНОВА НА ОБЛОГОТ

Член 42

Данок на доход од другите занимања и имотот врз основа на облог плаќаат домаќинствата на граѓаните и правни лица кои остваруваат било какви приходи на кои не се плаќа данок по некоја друга форма на данок на доход, данок по оваа форма кој се плаќа со запирање или во постојан износ или во процент од прометот.

Член 43

Данокот се пресметува спрема остварениот доход на домаќинството на територијата на една околина односно град во календарската година за која се плаќа данокот.

Ако одделни домаќинства, освен приходите што ги добиваат на територијата на околината (градот) во која живеат имаат приходи и од извори што се навоѓаат на територијата на граничната околина, данокот по околината (градот) на живеењето ќе се пресмета спрема собиот на сите тие приходи. Во таков случај овие домаќинства нема да плаќаат данок во граничните околии.

По однос на зградите што ги ползува самото домаќинство или ги дава на друг на бесплатна употреба ќе се применува член 31 од оваа уредба.

Член 44

Како стварно постигнат вкупен приход се смета:

1.—кај непокретните и покретните предмети стварно издадени под кирија: вкупното примање доаѓајќи ги сите надовнади било во кој вид биле што врз основа на закупот е должен наемателот да ги дава на сопственикот;

2.—кај зградите кои обврзникот сам ги ползува или ги дава на бесплатна употреба или под стварната владност; стварна годишна закупна вредност. Од ова се иземаат работните простории кои даночните обврзници ги употребуваат за вршење стопанска дејност.

Изузетно, кога зградата или дел од зградата се дава на друг на бесплатна употреба поради виша сила (поплава, пожар и сл.) или по наредба на органите на државната власт, тогаш вредноста на вакво давање не влегува во бруто приходи.

3.—кај радњи, претпријатија и вавајатија: вкупен бруто приход од тие извори, и

4.—кај земјоделството: парична вредност на земјоделските производи.

Член 45

Доход како даночна основица се утврдува кога се ед вкупниот приход од секој одделен извор на приходи одбивајт трошковите кои се биле потребни за негово остварување.

Член 46

Како трошкови потребни за остварување приходи од другите занимања и имоти главно се сметаат:

1.—За згради: трошкови околу издржување, управа и амортизација, од брутниот приход:

- а) за згради од тврд материјал 15%;
- б) за згради од мешовит материјал 20%; и
- в) за згради од слаб материјал 25%.

2.—За другите имовински предмети издадени под наем: трошкови за издржување, управа и амортизација;

3.—За радњи, претпријатија и занимања:

- а) платена кирија за локал;
- б) плати и надници во пари и натура на работници и наемшеници и допринос за социјално осигурање на истите;
- в) камати за кредити кои ја теретат самата работа;
- г) амортизација на предметите кои служат за обавување на стопанска дејност на даночниот обврзник;
- д) платени премии за осигурање на зградите, радњите и другите имовински предмети;
- е) оданочен приход пренесен од предходната работна година;
- ж) сите други издатоци кои служеле за добивање на приходи.

Член 47

Не се сметаат за трошкови потребни за остварување приходи од други занимања и имоти и нема да се одбиваат од доходот:

- а) платениот или разрезаниот данок на доход, данок на наследство и погребни и местен самодопринос;
- б) личните трошкови на даночниот обврзник (домаќинството и членовите на домаќинството);
- в) камати на вложениот сопствен имот;
- г) губитоци од поранешните работни години;
- д) плати и награди на сопственикот на претпријатието и на членовите на неговото домаќинство, подразбирајќи тука и платите на сувласниците во имовината на правните лица и платите на членовите на нивните домаќинства;
- е) издатоци употребени за увеличување на имотот доколку со тие е оптеретен приходот; и
- е) сите други издатоци и губитоци кои не се во врска со работата.

Член 48

На домаќинствата на граѓаните кои плаќаат данок на доход од други занимања и имоти, а чие задолжение со данок на доход не прејдува 5.000.— динари може даночната комисија да признае олеснување во вид на намалување на данокот, и тоа:

- 1) на домаќинства што издржуваат малолетни деца и возрасни членови неспособни за работа; и
- 2) на домаќинства што имаат поголеми издатоци по падни лекување на болни или закопување на умрени членови.

Вкупно намалување на данокот по овој член не може да прејде 10% од годишното задолжение.

Олеснувањата се определуваат на начин предвиден во член 24 став 3 од оваа уредба.

Б) ДАНОК КОЈ СЕ ПЛАЌА СО ЗАПИРАЊЕ ПРИ ИСПЛАТА НА ПРИХОДИТЕ

Член 49

Со запирање при исплата на приходите данокот го плаќаат:

- а) приматели на камати по заеми: на примени или одобрени камати;
- б) приматели на приходи од патенти, изуми и технички усовершувања: на примања од овие приходи;
- в) добитници на опклади во готови пари и тржи, спортски и други приредби: на добивката од опкладите; и

г) примателите на провизии за посредување: на примени бруто провизии.

Лица кои што вршат исплата на приходите го вапират данокот од примателот на приходите и го плаќаат на начин и во срокови одредени за данокот на доход од работници, поместеници и службеници.

В) ДАНОК КОЈ СЕ ПЛАЌА ВО ПОСТОЈАНИ ИЗНОСИ ИЛИ ПРОЦЕНТИ ОД ПРОМЕТОТ

Член 50

За дејности кои не се обавуваат во една место тму го одне од место во место, данокот се плаќа во постојани годишни износи или во процент од обавениот промет без обвир на висината на постигнатиот приход од тие дејности, и тоа:

а) патувашти забавни радњи (циркуси, менаџерии и сл.), плаќаат данок на доход по пропорционална стопа; и

б) сите други патувашти радњи, плаќаат данок на доход во постојани годишни износи.

IV РАЗРЕЗ И НАПЛАТА НА ДАНОКОТ

Член 51

Висината на доходот по кој се разредува данокот ја уврдуваат даночните комисии, што се осниваат при градските (реонските) односно месните народни одбори.

При извршните одбори на околските народни одбори се осниваат околистите даночни комисии потади ускладување на работата на комисиите при месните народни одбори.

Член 52

Даночната комисија мора да има најмалку 5 члена.

Членовите на даночните комисии ги именува извршниот одбор на околистот (градскиот, реонскиот) народен одбор односно месниот народен одбор при кого се оснива комисијата. Именувањето на членовите на даночните комисии ги кого се оснива комисијата. Именувањето на членовите на даночните комисии при месните народни одбори го потврдува извршниот одбор на околистот (градскиот, реонскиот) народен одбор.

Во даночната комисија основаа при извршниот одбор на околистот (градскиот, реонскиот) народен одбор задолжително влегува повереникот за финансии и тоа како претседател.

Во даночната комисија при месниот народен одбор задолжително влегува претседателот или секретарот на месниот народен одбор.

Во работата на даночните комисии можат да учествуваат со советодавен глас и претставници од народните и општествени организации.

Функцијата на членовите на даночните комисии е почетна граѓанска должност. Изузетно Министерот на финансии може да определи накнада за сторените разноски на членовите на даночните комисии.

Членовите на даночните комисии пред почетокот на работа пложуваат клетва, предвидена во чл. 40 од Општиот закон за народните одбори.

Член 53

Во цел да со што поголемо учество на работните маси се овозможи поправно утврдување на доходот на секој даночен обврзник, даночните комисии ќе одржаваат јавни расправи.

Член 54

Даночните обврзници се известуваат за висината на утврдената основница за разрезот на данокот како и висината на разрезаниот данок.

На даночните обврзници на доходот од земјоделските домаќинства разрезот им се соопштува по јавна ставање распоредот на јавен увид за време од 8 дена. На овие обврзници како ден на соопштување на одлуката на разрезот на данокот се смета последниот ден од рокот определен во увид.

На другите обврзници им се дава извештај за утврдената даночна основница и за висината на разрезаниот данок.

На обврзници на кој даночната основница се утврдува врз основа на билансот им се издава особено решение за извршениот разрез.

Како ден на соопштување одлуката на разрез на данокот се смета денот кога им е извештајот односно решението предадено.

Член 55

До разрезот на данокот се плаќа аконтација која се правилно се определува спрема последното извршено задолжение.

Во случај на значително зголемување или намалување на приходите во текот на годината може аконтацијата да се зголеми или намали.

При определување на аконтацијата за домаќинства кои имаат пазарни вишоци, ќе се води сметка дали домаќинството вакви вишоци ги опаричува по врзани или по слободни цени.

На нови даночни обврзници аконтацијата се определува врз основа на резултатот од едномесечната работа или со упредување со слични обврзници.

Решение за зголемување или намалување на аконтацијата, како и за висината на аконтацијата на новите даночни обврзници донесува извршниот одбор на градскиот (реонскиот) народен одбор односно месните народни одбори. Решенијата на месните народни одбори се поноважни кога ги одобри извршниот одбор на околистот народен одбор.

Член 56

Земјоделските домаќинства и селските трудови задруги ја плаќаат аконтацијата на данокот во четири годишни obroka.

Министерот на финансии со планот за наплата на данокот ќе ја определи висината на одделни obroci како и срокови за доспелоста за наплата водејќи сметка да тие срокови паѓаат во време кога земјоделските домаќинства и селските трудови задруги ги уновчуваат своите производи.

Другите задруги плаќаат данок:

а) на приходите кои што ги исплатуваат на своите членови, во срокови предвидени за плаќање данокот на доход на работниците, наместениците и службениците; и

б) на приходите кои се внесуваат во задружните фондови во срокови определени за обврзниците од занаетчиските домаќинства и од други занимања и имоти.

Занаетчиските домаќинства и обврзниците на данокот на доход по другите занимања и имот врз основа на облогот плаќаат данок во четири годишни obroci и тоа: до 15 март, до 15 јуни, до 15 септември и до 15 декември.

Нови даночни обврзници го плаќаат доспелиот дел на аконтацијата во рок од 10 дена од денот на соопштувањето им на решението за одредената аконтација.

Разликата меѓу обложениот данок и уплатените аконтации се плаќа во рок од 10 дена по соопштувањето на решението на облогот.

Данок во постојан износ се плаќа во два еднакви полугодишни obroci и тоа: за првата половина на годината до крајот на месец јануари, а за другата половина до крајот на месец јули. Ако обврзниците кои плаќаат данок во постојан износ отпочнат со работа после овие срокови, должни се да го платат данокот во рок од 30 дена од почнувањето со работата.

Данокот на доход во проценти од обавениот промет се плаќа едновременно со данокот на промет на производи.

Лица кои што појат исплата на приходите предвидени во член 49 од оваа Уредба должни се да при исплатата запираат данок од примателите на приходите, и да го уплатат во срокови предвидени за плаќање данокот на доход на работниците, наместениците и службениците.

Во рамките на крајните срокови определени во овој член Министерот на финансии може со планот за наплата на данокот да определи висината на одделни obroci како и порани срокови на доспелоста за наплата, водејќи сметка да тие срокови паѓаат во време кога даночните обврзници ги уновчуваат своите производи.

Член 57

Повеќе платениот данок му се враќа на даночниот обврзник по негово барање.

Член 58

За износите на данокот што не се уплатени во одредените срокови ќе се смета годишна камата од 6%. Исклучително нема да се наплатува камата поради ненавремена уплата на данокот на доход од работници, наместеници и службеници, како и во сите други случаи кај што е поевидена наплата на данокот со запирање или во постојан износ. Во овие случаи наместо камата може да се изрече казна поради даночна неуредност.

Член 59

Ако не се наплати данокот на време наплата може да се изврши по присилен пат по прописите за присилна наплата на данокот.

Член 60

Редовна наплата на данокот, во колку не е во оваа уредба инаку предвидено, вршат извршните одбори на околиските (градските, реонските) народни одбори кај кои даночниот обврзник е задолжен со данок и тоа по правило преку месните народни одбори.

Наплатата на данокот може да се врши и преку комисиони образувани за оваа цел. Овие комисиони се образнуваат при месните народни одбори, а по потреба можат да бидат образувани и при околиските (градските, реонските) народни одбори.

Членовите на овие комисиони ги именнуваат извршните одбори на народните одбори при кои што се тие осниваат од редовите на своите членови или од редовите на граѓаните.

V КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 61

Ако е прописано да даночниот обврзник поднесе даночна пријава па истата не е поднесе во одредениот срок, ќе плати казна 3% од пресметаниот данок, а ако не ја поднесе пријавата ни по писмен позив во одредениот срок ќе плати казна 6% од пресметаниот данок. Казната за неподнесување даночна пријава не може да биде поголема од 50.000 динари. Оваа казна се одредува едновременно со данокот.

Повредата на другите прописи од оваа уредба повлекува одговорност по Законот за даноците.

Член 62

Административно казнена постапка по даночните прекршоци води и донесува решенија — повереникот на финансискиот на извршниот одбор на околискиот (градскиот, реонскиот) народен одбор.

На даночните прекршоци ќе се применуваат прописите од Основниот закон за прекршоци.

ЖАЛБИ

Член 63

Против сите првостепени решенија донесени по оваа уредба жалба се поднесува до извршниот одбор на околискиот (градскиот, реонскиот) народен одбор кој ќе решава конечно за неа.

Жалбата се поднесува во срок од 15 дена од денот на објавувањето на разрезот на уобичаено место односно од денот на приемот на извештајот односно решението, а решението по жалбата мора да се донесе за 30 дена од денот во нејзиното поднесување.

Жалбата не ја задржува наплатата на данокот.

VII ЗАСТАРЕЛОСТ

Член 64

Срокот за застарелоста правото на државата за разрез на данокот и за изрекување казни почнува да тече од истекот на годината за која требало да се изврши пресметката на данокот односно од истекот на годината во која е вината сторена.

Срокот на застарелоста правото на државата за наплата на пресметаниот данок и изрекување казни почнува да тече од истекот на годината во која требало да се изврши наплата.

Срокот на застарелоста правото на даночниот обврзник за враќање на неправилно наплатениот данок почнува да тече од истекот на годината во која е данокот наплатен.

Член 65

Државата има предимствени права за наплата на данокот и казната од приходите и имотот на даночниот обврзник односно гарантот за 5 години, сметајќи од истекот на годината во која што доспела наплатата.

Член 66

При пренесувањето на недвижниот имот, и лицето што го отуѓува имотот и лицето што го стекнува, должно е да поднесе уверение за платениот данок, во противно преносот не смее да се изврши.

VIII ПРЕХОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 67

По прописите од оваа уредба ќе се пресмета данокот за 1948 година на даночните обврзници од данокот на доход на земјоделските домаќинства, данокот на доход од за-

другите, данокот на доход на занаетчиските домаќинства и данокот на доход од други занимања и имоти.

Во поглед на приходите на кој е досега наплатуван данокот во постојан износ, а по оваа уредба е предвиден друг начин на наплата, прописите од оваа уредба ќе се применуваат почнувајќи од истекот на времето за кое е наплатен данокот во постојан износ.

Член 68

Ако добивањето и губењето на некакви права зависат од висината на данокот ќе се земе во оглед само данокот на доход.

Ако е даночниот обврзник домаќинство, данокот на домаќинството се дели со бројот на членовите, па во оглед се зема данокот што отпаѓа на еден член. Под данок на домаќинство се разбира како данок што е разрезан на самото домаќинство, така и данокот што го плаќаат поединечно неговите членови.

Исклучително од одредбите на претходниот став висината на пензиските поинадлежности и висината на данокот на наследство и подароци ќе се одредува спрема данокот што би го плаќале на своите лични приходи примателот на пензијата односно споема данокот што би го плаќале на своите лични приходи наследниците односно подарокопримателите.

Специјалните прописи со кој добивањето и губењето на некакви права е условено со висината на данокот на доход на домаќинството како целина ќе важат додека не се сообразат кон одредбите од став 2 на овој член.

Член 69

Како сиромашни ќе се сметаат оние лица чие годишно задолжение со данокот не изнесува повеќе од 100 динари.

Ако е некое лице член на домаќинство, износот на данокот кој на него паѓа се утврдува по став 2 од член 68 од оваа уредба.

Член 70

Со денот на влегување во сила на оваа уредба неостанува да важи Уредбата за данок на доход од 31 мај 1947 година, освен во поглед на даночните стопи по кои ќе се наплатува данокот на доход до додека со оделни решенија од Владата на Народна Република Македонија не ќе се пропишат нови даночни стопи.

Данокот на доход од работници, наместеници и службеници се наплатува по даночните стопи определени со решение на Владата на ФНРЈ.

Другите обврзници по данокот на доход од кои данокот се наплатува со запирање при исплатата го плаќаат данокот по досегашните стопи до донесувањето решение од Владата на Народна Република Македонија за стопите на овој данок.

Член 71

Се овластува Министерот на финансите да издава напатствија за извршувањето на оваа уредба.

Член 72

Оваа уредба влегува во сила од денот на објавувањето во „Службен весник на Народна Република Македонија“. Бр. 587, 22 јануари 1949 год. — Скопје

Претседател на Владата на НРМ
Л. Колишевски, с. р.

Министер на финансите,
Д. Џамбаз, с. р.

26

Врз основа чл. 19 од Уставот на Народна Република Македонија по предлог на Комитетот за високи школи, универзитет и научни установи, Владата на Народна Република Македонија ја донесува следната

УРЕДБА

ЗА ОТВАРАЊЕ СТУДЕНТСКИ ДОМ ВО СКОПЈЕ

Член 1

Со цел да се овозможи студирањето на студентите од факултетите и високите школи во Скопје се отвара Студентски дом со седиште во Скопје, како установа на Комитетот за високи школи, универзитет и научни установи.

Член 2

Непосредниот надзор на Студентскиот дом го врши Комитетот за високи школи, универзитет и научни установи.

Член 8

Со Студентскиот дом раководи управа која што ја именува Претседателот на Комитетот за високи школи, универзитет и научни установи, а во која што влегуваат: управникот на домот, пом. управник, еден претставител на Комитетот за високи школи, универзитет и научни установи, два претставители на факултетите и високи школи и еден претставител на Народната студентска младина.

Член 4

Висината на месечните уплати на студентите за издршката во домот е определува Комитетот за високи школи, универзитет и научни установи во почетокот на секоја учебна година по предлог на управата на домот.

Висината на уплатите е еднаква за сите студенти.

Член 5

Студентскиот дом може да има и свои стопанства.

Член 6

Студентскиот дом се издржава од:

- уплатите на студентите за нивната издршка;
- средствата на Комитетот за високи школи, универзитет и научни установи;
- дотациите и прилозите на други државни органи, јавни и приватни поетпријатија, установи и организации, како и од поедини лица; и
- други приходи.

Член 7

Студентскиот дом има своја посебна претсметка на приходите и расходите во составот на претсметката на приходите и расходите на Комитетот за високи школи, универзитет и научни установи.

Член 8

Воспитната работа во домот стои под општ надзор на Комитетот за високи школи, универзитет и научни установи, а ќе се регулира со правилници и напатствија што ќе ги пропишува Претседателот на Комитетот за високи школи, универзитет и научни установи.

Член 9

За здравјето на студентите и особјето во домот се грижи Министерството на народното здравје.

Министерот на народното здравје донесува прописи и правилници за организацијата на здравствената заштита во домот во согласност со Претседателот на Комитетот за високи школи, универзитет и научни установи.

Член 10

Поблиски прописи за спроведувањето на оваа уредба како и за организацијата и работата на Студентскиот дом ќе издава Претседателот на Комитетот за високи школи, универзитет и научни установи.

Член 11

Оваа уредба влегува во сила од денот на објавувањето во "Службен весник на Народна Република Македонија".
Бр. 412, 15 I 1949 год. — Скопје.

Ва Претседател на Комитетот за високи школи, универзитет и научни установи
Министер за просвета
Д. Мире, с. р.

Претседател на Владата на НРМ
Л. Колишевски, с. р.

29

Врз основа чл. 29 точ. 3 во врска со чл. 17 точ. 5 од Законот за Петгодишниот план за развитокот на народното стопанство на Народна Република Македонија во годините 1947 — 1951, а по предлог на Министерот за просвета, Владата на Народна Република Македонија, ја донесува следната

УРЕДБА

ЗА НИЖИ БАЛЕТСКИ ШКОЛИ

Член 1

Нижите балетски школи се самостојни установи на Министерството за просвета со ранг на нижи стручни школи.

Нижите балетски школи ги осмисла Министерот за просвета со решение.

На чело на нижите балетски школи стои директор

Член 2

Задача на нижите балетски школи е:

а) да даваат основни знаења по играчната уметност како подготовка за понатамошно школување во средните балетски школи;

б) да создаваат нижи играчен кадар за балетскиот хор на народните театри.

Член 3

Во нижите балетски школи можат да се запишат деца кои што свршиле најмалку четири одделенија основно училиште, не се помлади од 11 години, кои што се сосема телесно и душевно здрави и кои што ќе го положат со успех приемиот испит за поставување во нижите балетски школи.

По искаучение во школите можат да се запишат и деца помлади од 11 години, но со свршено основно училиште и покажани способности и талент за балетската уметност.

Едновременно со учењето во нижа балетска школа учениците се должни да посетуваат и свршат и седмолетка од носно I, II и III клас гимназија.

Член 4

Учењето во нижите балетски школи трае четири години.

На крајот на учењето се полага завршен испит и учениците што ќе го положат истиот со успех добиваат свидетелство за свршена нижа балетска школа.

Член 5

Свршената нижа балетска школа ги оспособува свршените ученици за работа во балетски хор на народните театри.

Надарените ученици кои што сачаат да постигнат и виша стручна спрема можат по свршувањето на III разред од нижата балетска школа да стапат во IV разред на средна балетска школа.

Член 6

Нижите балетски школи имаат свои посебни претсметки на приходите и расходите во составот на претсметката на приходите и расходите на Министерството за просвета.

Член 7

Се овластува Министерот за просвета да пропише наставен план и програм за учењето и испитите, како и да издава поблиски прописи за организацијата и работата на нижите балетски школи и извршувањето на оваа уредба.

Член 8

Оваа уредба влегува во сила од денот на објавувањето и во "Службен весник на Народна Република Македонија".

Бр. 412, 15 I 1949 год. — Скопје

Претседател на Владата,
Л. Колишевски, с. р.

Министер за просвета,
Д. Мире, с. р.

30

Врз основа чл. 79 ст. 2 од Уставот на НРМ, Владата на Народна Република Македонија, по предлог од Претседателот на Владата, ја донесува следната

УРЕДБА

ЗА УКИНУВАЊЕ КОМИТЕТОТ ЗА КООПЕРАТОРСТВО

Член 1

Се укинува Комитетот за кооператорство на Владата на Народна Република Македонија.

Член 2

Сите работи од досегашната надлежност на Комитетот за кооператорство преминуваат, и тоа:

1) Работите и надлежностите во врска со земјоделското задругарство — на Министерството за земјоделство;

2) Работите и надлежностите во врска со набавно-продајните и работничко-службеничките потрошувачки задруги и слични организации — на Министерството за трговија и снабдување.

3) Работите и надлежностите во врска со занаетчишките задруги и задружни организации — на Министерството за комунални работи.

Трговската делатност на задругите и задружните организации стои под општо раководство на Министерството на трговија и снабдување, кредитната делатност стои под општо раководство на Министерството за финансии а занаетчишката делатност стои под општо раководство на Министерството за комунални работи.

Член 3

Се овластува Претседателот на Владата по потреба да издава напатствија за извршување на оваа уредба.

Член 4

Со влегувањето во сила на оваа уредба престанува да важи Уредбата за оснивање на Комитет за кооператорство на Владата на Народна Република Македонија бр. 3709 од 8 април 1948 година ("Службен весник на НРМ" бр. 11/48).

Член 5

Оваа уредба влегува во сила со денот на нејното објавување во „Службен весник на Народна Република Македонија“.

Број. 398, 15-1-1949 година, Скопје.

Претседател на Владата,
Д. Колишевски, с. р.

Министер
на трговијата и снабдувањето,
К. Миљовски, с. р.

Министер
за комунални работи,
К. Георгиевски, с. р.

Министер за земјоделие,
В. Бурзевски, с. р.

31

РЕШЕНИЕ

На извршниот одбор на Околинскиот народен одбор во Тетово, за распишување избори за едно одборничко место, на Околинскиот народен одбор во Тетово.

Со обзир да на одборникот и неговиот заменик во изборна единица во с. Гаире им престана мандатот

поради напуштање територијата на одборот и подавање на оставка, врз основа чл. 8 и 10 од Законот за избор на одборници за народните одбори. Извршниот одбор на Околинскиот народен одбор во Тетово го донесе следното.

РЕШЕНИЕ

Се распишуваат избори за 1 одборничко место на Околинскиот народен одбор во Тетово, и тоа:

1. Во Месни народен одбор во село Гаире, изборна единица која опфаќа с. Гаире..

Изборот ќе се одржи на ден 19 март 1949 година.

Број 2546, 13 февруари 1949 година — Тетово.

32

Врз основаније на чл. 8, 10, 85 став II и чл. 87 од законот за избор на одборници за Народните одбори, — Извршниот одбор на Градски народен одбор за гр. Битола, го донесе следното

РЕШЕНИЕ:

Се распишуваат дополнителни избори за 13 март 1949 година, за едно одборничко место во Градскиот нар. одбор за гр. Битола и тоа за 17 изборни единици.

Во смисол на чл. 10 став II, во врска со чл. 83 од Законот за избор на одборници за народните одбори ова решение да се објави во „Службен весник на Народна Република Македонија“ и на уобичаен начин во град Битола.

Од Извршниот одбор на Градскиот народен одбор — Битола.

бр. 2791, 1 февруари 1949 год. Битола.

СОДРЖИНА

Рег. бр.	Стр.
27	Уредба за данок на доход — — — — — 25
28	Уредба за отварање студентски дом во Скопје — 30
29	Уредба за нижи балетски школи — — — — — 31
30	Уредба за укинување на Комитетот за кооператорството — — — — — 31
31	Решение за распишување дополнителни избори за 13 март 1949 год. во Градскиот народен одбор во гр. Битола — — — — — 32
32	Решение за распишување избори за одборски места на Околинскиот народен одбор — Тетово, во Месниот народен одбор с. Гаире. — — 32